

annað liðið, fekk síðani ein part af tí stóra vinninginum aftan. Nú harmast fólk, at hann er koyrdur, tí hann var tann lukkugasti af öllum.

Útvarpið

Franska útvarpið hefur somuleiðis stórt tal af rás-um, men tær hava bytt tilfarið millum sín. Ein hefur bara tíðni, ein bara bókmentir og list, ein rútmískan tónaleik, ein klassískan, ein er um ítrótt, ein um bílar og ferðslu, allar við lýsingum hvörja lötu, tíðliga og seint. Hetta við lýsingum vindur bara upp á seg, og tær verða meira og meira harðmæltar. Tað er sum ein sjúka, ið etur innan úr fólk. So ger kroppurin mótsöðu, og sjúkan má finna sterkari lög. Hendan dagin frættist, at tann fría kappingin millum telefonfélöginu nú var komin so langt fram, at ein minuttur av lýsingum kann verða settur inn millum hvørjar tveir minuttir av vanligari samrøðu. Afturfyrir kann felagið bjóða lægri prís fyri hvønn minuttin. Sjónvarpið tosaði við fólk, sum høvdu roynt hetta, og tey lótu væl at. Tað ræður bara um at hava tol og ikki lurta, tá ið lýsingarnar eru. Tað er akkurát sum við sjónvarpinum, lögdu tey afturat.

Bláðini

Heilt nakað fyrir seg eru vikublaðini, damublaðini og serblaðini, tung og lokkandi, prentað á blankt pappir. Einki evni tyktist at vera, sum ikki er nóg áhugavert til at kunna halda einum serblaði uppi, um tað so er at binda flugur upp á silatráður ella at ala hundalond rætt til góða matgerð. Stóra evnið er kortini tenn sláttur og tey vøkru, tey kendu fólkini og heimsins stjørnur, og hetta tilfarið er so stórt, at her er ikki nóg mikið við tjúkkum vikublaðum, her má tann gula pressan ella gølpessan hjálpa til fyrir at metta tey svongu dag um dag.

Paperazzi kallast her tað serliga slagid av blaðfólki og fotografum, sum ganga í hølunum á teimum kendu dag og nátt fyrir at fáa eina mynd ella eina søgu. Tey arbeiða saman, siga hvørjum øðrum frá og hava samband við fólkini uttan um stjørnurnar, lona tænarum á hotellum og náttklubbum, veida í bókum og leypa á í senn. Tey, ið skriva, eru her tey smáu í flokkinum, fáa kanska eina tonn í onkra staðni og skraða frá, so at sterkari tenn sleppa fram. Tey veruliga harrarnir eru fotografarnir, og her verður skotið við kanónum. Tær stóru linsurnar kunnu draga til sín hvønn flugulort himmegin eina gotu ella skjóta alt niður, sum flytir seg nakrar kilometrar burturi. Tólini hanga uttan á bilum og undir tyrlum, tey siggja í myrki og í øllum veðri. Her er verulig krigssúter uppi, og tað er ikki úr avlopsgoymslunum aftan á kalda kríggið, men nýggj vápn, ið verða ment alla-

tíðina. Tann rætta myndin kann seljast fyrir milliána-upphæddir í heimsins sterkastu gjaldoyrum, her er tað tann fría kappingin, ið ræður einsamøll í einum markleysum dreymalandi.

Diana

Inn á henda marknaðin og mitt í landsins høvudsstaði varð knappliga ein sunnurmorgun tveitt veruligt kjøt og blóð. Allar sjónvarpsrásir strikaðu sínar vanligu skráir og høvdu sersendingar um vanlukkuna í biltunlinum undir Alma-brúnni í París. Bretska prinsessan hevði um náttina roynt at flýggja frá sínum paparazzi, men ein floti av motor-súkklum elti bilin hjá henni til vanlukkan hendi. Tá ið lögreglan kom á staðið, vóru fotografarnir allastaðni og tóku myndir uttan um og inn í tann sorlaða bilin.

Tann syndarlaga vanlukkan hevur síðani verið eitt gullmál hjá serbláðunum, hvønn dag og hvørja viku við nýggjum, stórum yvirskriftum. Varð Diana fyrirbeind? Stóð bretska kongshúsið aftanfyrir? Var prinsessan við barn? Hvi græt bretska drottningin ikki? Hvussu er ella ikki, so kann neyvnan nógur søga hugsast, ið kundi givið gøluhúðunum so stóran fong sum hetta. Her var alt, blátt blóð, reytt blóð, ungdomur, ríkið, vakurlæki, vald, svik, sorg, deyð.

Pressufrælsið

Eisini tey álvarslegu blaðini hava fingið nógva at skriva um, og tey seta fram spurningar. Hvussu langt eigur tíðindafrelsið at fara? Er eingin verja nakrastaðni, og eigur ikki at verða sett mark ímillum almenna upplýsing og reina spekulatió? Tað fjórða statsvaldið, sum so nógva vakt verður skrivað um, vaktargarðurin um fólkareðið, eftirlitið við misbrúki hjá myndugleikunum, hvat er henda frælsa pressan, tá ið hon eisini framleiðir fólk sum hesar paperazzi?

Spurningarnir standa eftir, men svarnir eru fá og veik. Fronsk lóg er til, ið skal verja heimilivið hjá fólk, men tað visir seg, at myndugleikar og dómstólar eru ógvuliga varnir við at brúka lógina, fyrir ikki at fáa pressuna ímóti sær. Fjølmiðlarnir er eitt veruligt vald, og vald hevur lyndi til at finna annað vald. Meira hetta vald veksur, ikki minst peningaliga, minni verður hugurin hjá myndugleikum og embættisverkum at koma hesum valdi tvørt fyrir. Tey sakarmál, ið hava verið, hava næstan bara einstaklingar reist, og sjálvt um saksókjarnir í flestu før-um hava vunnid og fingið endurgjald, so hava sakarmálini kortini verið so drúgv, kostnaðarmikil og pinufull hjá teimum orættu, at tað er ein spurningur, um nógur lógarverja er til í roynd og veru.

Og gøluhúðini svara aft-

Notre Dame kirkjan í París. Gunnar Hoydal, sum júst er afturkomin úr Fraklandi, hugleiðir um heimin, sum hann sær út við fronskum eygum

ur, at tey hava góða samvitsku. Tey nótka ein tørv. Tá ið fólk eru svong, keypa tey breyð, og eingin finnur uppá at revsa bakaran, um tey eisini keypa kakur og eta hening á seg. Fólk roykja og drekka, sjálvt um tað standa bæði tvey og trý deydnagahövd á pakkunum ella flöskunum. Fólk eru forvitin. Tey keypa tey litadu blaðini at forvitnast. Sum tekingin í Le Figaro av konuni vísti: Hon er í náttkjóla, nýliga komin úr songini, hárljóminu til purlurnar standa uppfrá. Sigur so við mannin, sum skal fara eftir nýbakaðum hjá bakaranum: »Og gloym nú ikki at keypa hafi ræðuliga blaðini, har hølmenni, sum átti at sitid fóst fyrir lívið, smyrja allar tramans lygnir saman undir hampafólk.«

Tíðindi

Tíðindi, hvat er tað, tá ið samanum kemur? Her eru

hvønn dag stórar ferðsluvanlukkur. Ein bussur við marokkansum arbeiðsmönnum fór út av brúgv á motorvegi niður á annan veg beint undir, 12 deyð, 60 løstað. Í vikuni fyrir var ein harmonikusamanstoytur við býin Rouen, 10 deyð, 7 illa farin. Her koyrir hvør so skjótt, sum til ber, og uppskotið um at taka koyrikortid frá fólk, ið koyra meira enn 50 kilometrar oman fyrir loyvuð ferðina, er aftur fallið í tinginum. Vitni sá tvey fólk fara úr bili ta seinnu vanlukkuna og missa høvdið, hálshögd av bili, sum kom aftanfrá við óðamann-aførð. Tað fær umtalu í ein dag, so er tað liðugt. Afturat koma allar tær smáu vanlukkurnar, tvey ella trý deyð í senn. Nakrar fáar reglur eru settar aftarlaga í blaðini, útvarp og sjónvarp taka tað ikki upp. 26 fólk doyggja í meðal hvønn dag í fronsku ferðsluni, tað hevur einki

tíðindavirði. Men ein prinsessa!

Aftarlaga eisini ella kanska í miðjum blaði eru smáir stubbar úr Algeria. 60 fólk, mest konur og børn eru skotin, stungin ella høgd til deyðis, nakað meira enn í gjár, men ikki so nógva sum fyrranáttina ella í síðstu viku. Eisini her er tíðindavirðið avmarkað, tað er innanhýsis mál í hesum fyrrverandi franska hjálandinum, gott vit eru sloppin hadani, hugsa fólk. Og so eru tað arabar og muhammedsmenn, lat teir berjast. Men eru sakleysir ísrælsmenn dripnir í sjálmorðsátsókn, so krevur heimurin palestinsiska fólkid til svárs í stórum greinum við viðmerkingum frá fleiri stór-andi stjórn, og tíðindini koma eisini á framsíðirnar her. Tá er orskapurin øðrvísi týðandi. Tí har eru vit í parti.

Tíðindi, tá ið saman um

kemur, er tað, sum hevur áhuga hjá lesarum, lurtarum og siggjarum. Tað er ein vøra, og tað man vera vónleyst at krevja rættvísi, javnvág ella bara sakliga fram-løgu á einum marknaði, sum skal bera seg og geva vinning. Sjálvt tey gløggastu og mest samvitskufullu tíðindafólkini verða noydd at velja eitt sjónarmið, ein vinkul, sum kann fanga, og blunda so við øðrum eyganum, tá ið tey hyggja inn í upptøktólid. Aftan fyrir tað eygað, sum blundar, eru tey øll meira og minni paperazzi, soleiðis sum tíðin krevur tað. Tey eru noydd at hugsa um marknaðin og starvið.

Greinin endar í 2'aranum komandi leygardag